

קונטרס

כבוד אלקי

יגלה נוראות נפלאות בגלוי אלקותו
יתברך, ואיך יכולים לזכות להגיע לזה,
ויחזק ויעודד וישמח את כל הנפשות
השבורות.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ
לְדַעַת, אִם הוּא לֹא יִרְצֶה בְּחַיָּיו שׁוּם דְּבַר,
רַק אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
יִזְכֶּה לְכָבוֹד אֱלֹקֵי, שְׂפִאִיר עָלָיו מֶלֶךְ הַכְּבוֹד
בְּעֶצְמוֹ בְּהֶאֱרָה נִוְרָאָה וְנִשְׁגָּבָה מְאֹד.

(אמריי־מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תתקיא)

קונטרס

כבוד אלקי

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), שצריך כל אדם למעט בכבוד עצמו, ולהרבות בכבוד המקום. אדם נכרא בזה העולם רק בעבור תכלית אחת — להפיר את הבורא יתברך שמו, כמוכא בזהר הקדוש (בא מב.): בגין דישתמודעון ליה; אדם צריך להפיר את הבורא כל עולמים, ולגלות ולפרסם אותו לכל העולם כלו, לתקן עולם במלכות שדי. לגלות לכלם, אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך מחיה את כלם, ואין בלעדיו יתברך כלל, וברגע שאדם בא לידי הפרה זו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אז לא שיה בכלל לחפש כבוד, כי כבוד שיה רק להקדוש-ברוך-הוא. ואיה אדם טפה סרוחה, שהיום כאן ולמחר בקבר מחפש כבוד, ישות וגאות?! ולכן צריך כל אחד למעט בכבוד עצמו, ולדעת שפבודו הוא כלום לגבי כבודו יתברך, וממילא על-ידי-זה ירבה

בכבוד המקום. פי מי שרודף אחר כבוד, אינו זוכה ל"כבוד אלקי", אלא לכבוד מלכים, שנאמר (משלי כה, ב): "כבוד מלכים חקר דבר", וחוקרים עליו ואומרים, שאינו ראוי לכבוד הזה. אבל מי שממעט כבוד עצמו, ומרבה בכבוד המקום, אזי זוכה ל"כבוד אלקי", ואז אין בני-אדם חוקרים על כבודו אם הוא ראוי אם לאו, ועליו נאמר (שם): "כבוד אלקים הסתר דבר"; הקדוש-ברוך-הוא פרא את העולם הזה לבני-אדם, כמו שכתוב (תהלים קטו, טז): "והארץ נתן לבני-אדם", זו הבחירה, אם יש לו לאדם שכל, ומגלה ומפרסם לכלם — תדעו לכם, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, ואין בלעדיו יתברך כלל, "אזי ממילא אני לא נמצא פה, ואיני צריך כבוד, ואפלו הכבוד שנותנים לי שף להקדוש-ברוך-הוא, פי אני פלום", הוא זוכה ל"כבוד אלקי", שנפתח לו אור כזה, שמרגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא. והוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא. וזה התענוג שבכל התענוגים; פי "כבוד אלקי" הינו שאדם מרגיש רק את השם יתברך, זהו הכבוד הנצחי, אשר חופף עליו כל ימי חייו, ובפרט בשעה שיוצא מזה העולם, הכבוד הזה הולך לפניו. ועל זה נאמר: "כבוד אלקים הסתר דבר", כשמגיע הזמן שצריך לעזוב את זה העולם, נכלל בכבוד הזה.

ומי שזוכה להרגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא, אותו אף אחד אינו מכיר, כי איש אינו יודע מה אדם חושב, אשר על זה אומרים חכמינו הקדושים (פסחים נד:): אין אדם יודע מה בלבו של חברו, אף אחד אינו יכול לדעת מה השני חושב, או חולם, או מדמין. ולכן יכולים להטעות בני-אדם מאד; מצד אחד חושבים, שאדם זה כלום, כי לא נראה אצלו כלפי חוץ מאומה, אבל בפנימיות הוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, ומתענג בזיו השכינה, ואף אחד אינו יכול לחקר עליו, כי אינו יודע מיהו ומהו. ואדרבה אלו האנשים שזוכים ל"כבוד אלקי", אותם מבזים ומבישים, כי אינם יודעים מי הם. לא-כן אם אדם מספן, רץ אחר כבוד, עושה כל מיני פעולות שבעולם שיתנו לו כבוד, הרי הוא דוחה את רגלי השכינה, ומסלק את השכינה מעצמו ומהעולם, כי במקום שיגלה לכלם: "תדעו לכם, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, ואנו צריכים רק אותו לתברך", אזי הוא מחפש אחר כבוד עצמו ודואג לזה. אבל בשביל הבחירה והנסיון מקבל את הכבוד, ואיזה כבוד? כבוד מלכים. כמו שרואים בחוש, שנותנים כבוד לאדם שאינו ראוי לזה, ומה אומרות עליו הבריות? "איזה כבוד פלוני קבל, כבוד מלכים, היו כל מיני אורות ופנסים ברחובות, הלכו לפניו עם לפידים ושלֵהבות, שרו ונגנו לפניו

בְּשִׁירִים וּבְזִמְרוֹת, הִתְהַלְכוּ לְפָנָיו פְּרָשִׁים, הֲרֵי זֶה כְּבוֹד מְלָכִים. אָבֵל יִשָּׁנֶם גַּם אַנְשֵׁים הַחֹלְקִים וְאוֹמְרִים: "לֹא מִגִּיעַ לוֹ כְּבוֹד זֶה, אֵינְנוּ כָּל-כָּף נִעְלָה שְׂיִלְכוּ לְפָנָיו בְּלִפְיֵדִים וְכוּ', שְׂיִצְאוּ לְקִרְאתוֹ פְּרָשִׁים" וְכוּ'. זֶה נִקְרָא "כְּבוֹד מְלָכִים חֶקֶר דְּבָר", כִּי אֵלוֹ אוֹמְרִים שְׂמִגִּיעַ לוֹ וְאַחֲרֵים אוֹמְרִים שְׂלֹאוֹ. אִף הַכֹּל שְׂחוֹק אֶחָד גָּדוֹל, כִּי הַיּוֹם כָּאֵן וְלִמְחָר בִּקְבֹר, הַיּוֹם בְּזָבוּז עֲלֶיךָ מֵאוֹת וְאַלְפֵי שְׂקָלִים לְפָנֵסִים וְלִפְיֵדִים, לְדַגְלִים וְלִשׁוֹמְרֵי כְבוֹד, וּמְחָר כְּבָר אֵין יוֹדְעִים שְׂאֵתְמוֹל נִתְּנוּ לָךְ כְּבוֹד, וּמָה עָרַךְ יֵשׁ לְכְבוֹד כֵּזֶה?! לֹא-כֵן אִם אָדָם נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, זֶה כְּבוֹד אֱלֹקִים, כִּי כָּל רַגַע וְדָקָה שְׂחוֹשֵׁב מִהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְרַגֵּשׁ תַּעֲנוּג. מְכַל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן הַצְּדִיק, שְׂנַכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר כָּל רֵיק וּפּוֹחַז, קָל וְנוֹכֵל, מְדַבֵּר עָלָיו, הוּא שְׂמַח מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי הָעֲלָבוֹנוֹת וְהַבְּזִיוֹנוֹת שָׁלוּ, הוּא נִעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינַי כָּל, כִּי רוּצָה לְעַבְדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלֹא שְׂיִכִּירוֹ אוֹתוֹ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר וּבַה, פְּרָשָׁה ד'): כָּל הַמְּרַבֵּה כְבוֹד שָׁמַיִם וּמַמַּעַט כְּבוֹד עֲצָמוֹ, כְּבוֹד שָׁמַיִם מִתְּרַבֵּה וְכְבוֹדוֹ מִתְּרַבֵּה; שְׂלִבְסוּף זוֹכָה, שְׂבָאִים אֵלָיו אַנְשֵׁים, אֲשֶׁר גַּם לָהֶם יֵשׁ הַשְׂתוֹקְקוֹת לְתִשׁוּבָה, לְאוֹר אֱלֹקֵי, וְנוֹתְנִים לוֹ אֵת הַכְּבוֹד הַרְּאוּי, אִף שְׂבַחוּץ יֵשׁ קָלִים וְרִיקִים וּפּוֹחַזִּים, שְׂמַדְבָּרִים עָלָיו כָּל דְּבָר אָסוּר,

ומנסים להעלימו ולהסתירו לגמרי מכל העולם, ורוצים לשבר אותו לגמרי.

ואיך זוכים לכבוד כזה, להרגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא? רק על-ידי תשובה. אדם צריך לתור בתשובה, כי כלנו מלאים עוונות וחסאים, כדברי החכם מכל האדם (קהלת ז, כ): "כי אין צדיק בארץ, אשר יעשה טוב ולא יחטא"; ועקר התשובה — שישמע בזיונו וידם וישתק; הינו אלו הקלים וריקים מבזים אותנו, אזי עלינו לשתק, ולדעת שזהו חלק מהתשובה, אף שיש לי מה להגיב, יש לי מה לענות, אבל בשביל תשובה קבלתי על עצמי לא להתנכח עם אף אחד, לא לענות למחרפי ולמבזי שום דבר, לא טוב ולא רע, אזי זוכה לתשובה אמיתית. כי מהי תשובה? אני מחזיר נשמתו להקדוש-ברוך-הוא, אני יודע, שכל המצערים אותי זה מפני עוונותי הרבים, ולכן כשאני מקבל על עצמי את הבזיונות באהבה ובשמחה ואני שותק — זהו סוד התשובה! וזה מה שכתוב בזהר (פנחס רנה:): לית כבוד בלא כ"ף; הינו להגיע לכבוד האמתי צריכים לכופף עצמו. כשאתה רואה איש בער וכסיל מחרף ומגדף אותך ואתה שותק, זה עקר התשובה. והכ"ף שמכופף עצמו, זה סוד הכתר. ומלביש את עצמו עם אור אלקי, שבא מסוד הכתר. כתר — שם מאיר שם

אַהי"ה, שְׁהַפְרוּשׁ הוּא אַהי"ה — אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת,
 אַהי"ה דָּא אָנָא זְמִין לְמַהְוֵי. וְזֶה סוּד הַתְּשׁוּבָה; הֵינּוּ עַד
 עַכְשָׁו הֵייתִי בְּחֶשֶׁךְ, עַד עַכְשָׁו עָשִׂיתִי כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת,
 עַד עַכְשָׁו לֹא הִכְרַתִּי אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל
 מֵעַכְשָׁו אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת צַדִּיק, אָנִי רוֹצֵה לְשִׁתֵּק, אֲפֹלוּ
 שְׂמֵחַרְפִּים וּמְבַזִּים אוֹתִי רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, אָנִי שׁוֹתֵק,
 מִפְּנֵי שְׂאֲנִי חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה, זֶה נִקְרָא אַהי"ה — אָנִי
 רוֹצֵה לְהִיּוֹת, וְזֶהוּ סוּד הַתְּשׁוּבָה. וְלִכֵּן מֵאִיר עָלָיו שֵׁם
 נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד — אַהי"ה. אִם אָדָם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ,
 שֶׁהוּא רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָה, אֲפֹלוּ שְׂעֵדִין לֹא חוֹזֵר
 בְּתְשׁוּבָה, אֲלֵא יֵשׁ לוֹ רְצוֹנוֹת — אָנִי הוֹלֵךְ לְהַשְׁתַּנּוֹת,
 עַד עַכְשָׁו הָרֵאשׁ שְׁלִי הָיָה בְּשְׁטִיּוֹת, לֹא חֲשַׁבְתִּי מִמְּנוּ
 יִתְבָּרֵךְ, רְצַתִּי אַחֵר הֶבְלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, רְדַפְתִּי אַחֵר
 כְּבוֹד, כְּסֶף, תְּאֻוֹת, אֲבָל מֵעַכְשָׁו אָנִי חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה,
 אֲזִי מֵאִיר עָלָיו שֵׁם אַהי"ה — אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת.
 אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי, פְּרָשָׁה מַד):
 גְּדוֹל כַּחַה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שְׂכִינּוֹן שְׂאָדָם מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ
 לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הוּא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה מִילִין
 וְלֹא עַד עֶשְׂרִים מִילִין וְכוּ' אֲלֵא מִהֵלֶךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת
 שָׁנִים, וְלֹא עַד רִקִיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֲלֵא שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת
 עַד כְּסֵא הַכְּבוֹד. אָדָם צָרִיךְ לְהַחֲלִיט בְּהַחֲלָטָה נְחוּשָׁה:
 "אָנִי הוֹלֵךְ עַכְשָׁו לְהִיּוֹת צַדִּיק, אָנִי רוֹצֵה לְתַקֵּן מַעֲשֵׂי,
 אָנִי חֲפֵץ לְלַמַּד תּוֹרָה, לְהִיּוֹת בְּכָל חֲלָקֶיהָ: מְקַרָּא,

מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הֶלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפּוֹת, נִגְלָה שְׁבִתוֹרָה וְנִסְתָּר שְׁבִתוֹרָה, הוּא רַק רוֹצֵה, רַק נִכְנָסָה בּוֹ מִחֻשְׁבָּה וְהִרְהוּר טוֹב שֶׁל תְּשׁוּבָה, וְכָבֵר עוֹלָה עַד כִּסֵּא הַכְּבוֹד. אָבֵל אִם אָדָם אֵינוֹ רוֹצֵה לְהִתְקַדֵּם, וְחוֹשֵׁב: "אֵינִי שָׂוֶה מְאוּמָה, אָנִי כְּשִׁלּוֹן בְּחַיִּי", אֲזִי חוֹזֵר לְאַחֲרָיו, אֵינוֹ מְסַתְּפֵל קְדִימָה, בְּסוּד: אֱהִי"ה, אֶלָּא מְסַתְּפֵל חֲזָרָה. אוֹמֵר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'): אַחֲרָי פְּנֵי אֱהִי"ה גִימְטְרִיָּה דָם, אִם כּוֹתְבִים: א' א"ה אה"י אהי"ה, הֵינּוּ שְׁחוֹזְרִים בְּכָל פַּעַם אַחֲרָנִית, זֶה גִימְטְרִיָּה דָם, הֵינּוּ בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם, שְׁתִּסְבֵּל אֲזִי צָרוֹת וְיִסּוּרִים; אֲנָשִׁים סוֹבְלִים בְּחַיִּים כָּל-כָּף הִרְבֵּה סָבֵל וְצָעַר, וְאֵינָם יוֹדְעִים מַה קָּרָה לָהֶם, וְלָמָּה מַגִּיעַ לָהֶם דְּבַר כְּזֶה, וְאֵינָם שָׂמִים עַל לֵב, שֶׁהִתְהַפְּכוּ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּמָקוֹם לְלַכֵּת קְדִימָה בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים: "אֲנִי רַק רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָה וּלְהִרְגִישׁ אֱלֻקוֹת", אֲזִי מְסַתְּפֵלִים אַחֲרָנִית, עַל-כֵּן מְחַרְפִּים וּמְגַדְפִים אוֹתָם, וּבְזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם מְנַת חֶלְקָם. אָבֵל אֵלוֹ שְׂרוּצִים לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה כָּל יוֹם, וְנִכְלָלִים בְּסוּד הַפֶּתֶר, הֵם נִכְלָלִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹחֲקִים מִכָּלֵם. וּבִפְרָט הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, אֵף שִׁישְׁנָם הַחוֹשְׁבִים שִׁיכוֹלִים לְשִׁבֵּר אֶת הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁנִּכְלָל בְּאַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ — טְעוֹת בְּיָדָם, כִּי הוּא שׁוֹחֵק מִכָּלֵם, כִּי מֵרַב הִתְכַּלְלוֹתוֹ בְּאֵין

סוף ברוך הוא, אף אחד אינו יכול לו, כי מי שדבוק בו יתברך, הוא נהנה בקביעות מזיו השכינה.

אבל זהו נסיון גדול מאד, כי כשאדם חוזר בתשובה, מחרפים ומבזים אותו, כפי שמצוי בין בעלי תשובה בדור הזה, שהחברים לשעבר שוחקים ממנו ולועגים לו, אבל אם מהפך דם לדם, הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על כל עוונותיו. הינו דם — שפותחים פה עליו ושופכים דמו, והוא מניח חולם על הדם ושותק, ונעשה דם, אזי מחול"ם נעשה מוח"ל, שמוחלים לו על כל עוונותיו. וזהו סוד התשובה. אף דא עקא, שכל מי ששב בתשובה, ויש לו רצונות וכסופים: "אני רוצה להשיג רוחניות אלקות ככל הצדיקים, אני רוצה ללמד כל התורה כלה" וכו', והנה חולף קצת זמן ונוכח שמספן, אינו מרגיש אלקות, ואדרבה, כל התאוות יותר ויותר מתגברות עליו, הוא רוצה ללמד תורה, להיות בכל מקומותיה, ואין עולה בידו, אזי נשבר. אומר רבנו ז"ל: לא ולא! תדע לך, אם אתה מחזיק בסוד הפתח, סוד שם אהי"ה, עליך לזכר, שאתה צריך לחכות, שזה פתח — מלשון (איוב לו, ב): "פתח לי זעיר ואחונך". עד שזוכים להיות צדיק, שירגיש רוחניות אלקות, עד שזוכים שיאיר עליו אור אלקי, צריך לארוך זמן. אבל אם יש לו סבלנות ומחכה,

כבוד אלקי

קעה

לבסוף זוכה לזה. כמו־כן אדם רוצה ללמד את כל התורה כלה, אם יש לו סבלנות, הוא יודע שאין יכולים ללמד את כל התורה ביום אחד, אלא כל יום מעט, וכך יזכה לסימה, ויתחיל שוב. וכמאמרם ז"ל (עין במדבר רבה, פרשה יב, סימן ט'): למה נמשלה התורה בתאנה? שהתאנה נלקטת מעט מעט, כן התורה היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים. וכן אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה יט, סימן ב'): הטפש אומר: מי יכול ללמד את התורה? יש כל־כף הרבה מה ללמד, ואיך יתכן ללמדה?! אבל החכם מה הוא אומר? הריני שונה שתי הלכות היום ושתי הלכות למחר, עד שאני שונה את כל התורה כלה; וכן אומרים חכמינו הקדושים: הטפש הזה נכנס לבית־הכנסת, ורואה שיש כל־כף הרבה ללמד: כלים — ל' פרקים, שבת כ"ד פרקים וכו', אזי שואל: מתי אוכל לזכות ללמד את כל התורה?! אבל החכם אומר: אלמד היום מעט ולמחר מעט, עד שזוכה לסיים את כל התורה. וזה סוד התשובה: אהי"ה — אני רוצה להיות צדיק, להרגיש "כבוד אלקי", כבודו יתברך, אני רוצה ללמד תורה. אבל עליך לדעת, שצריכים לחכות, אזי לבסוף זוכים להגיע לאור אלקי. וזה מה שאומרים חכמינו הקדושים (שבת קד.): הבא לטהר מסייעין לו. משל לאחד שבא לקנות אפרסמון, אומרים לו המתן עד שגם אני

אָתבּשׂם. אָחד נכנס לַחֲנוּת לַקְּנוֹת בְּשָׂמִים, אומֵר לוֹ
 בַּעַל הַחֲנוּת: הַמֵּתֵן מַעֵט, כִּי אֲנִי פּוֹתַח בְּקִבּוּק חֶדֶשׁ,
 וְרִצּוֹנִי שֶׁהָרִיחַ יִקְלַט וְכוּ'. אומֵר רַבֵּנוּ ז"ל: כְּמוֹ-כֵן
 בְּתִשׁוּבָה, מְנַסִּים אֶת הָאָדָם לִרְאוֹת אִם יֵשׁ לוֹ כַּחַ
 הַסְּבָלָנוּת לַסְּבַל אֶת הַסְּבַל, בּוֹדָאֵי קִשְׁיָה מְאֹד, אָבֵל אִם
 יֵשׁ קִצָּת סְבָלָנוּת, לְבַסּוּף זוֹכִים לִישׁוּעָה. וְכֵן בְּרוּחָנִיּוֹת,
 בּוֹדָאֵי אָדָם רוּצָה לְהַשִּׁיג רַק רוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, אָבֵל
 אָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי זֶה לֹא הוּלֵךְ בְּרַגְעֵ אָחַד,
 כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת סד.): כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה —
 הַשְּׁעָה דּוֹחֶקְתּוֹ, וְכָל הַנִּדְחָה מִפְּנֵי הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה
 נִדְחִית מִפְּנֵיו; כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וּמִמֵּתִין, בְּזֶה הוּא הוֹרֵג אֶת
 הַיֵּצֶר הָרַע שְׁלוֹ, אֲשֶׁר זֶה מֵה שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים לז, ז): "דּוֹם
 לַהֲוִי" הַוְהִתְחוּלֵל לוֹ, וְהוּא יִפִּיל לָךְ חֲלָלִים חֲלָלִים",
 אִם בְּעֵת שֶׁצָּר וּמָר לָךְ — תִּשְׁתַּק, וְלֹא יִכְנָסוּ בְּךָ סִפְקוֹת
 עָלֶיךָ יִתְבַּרְךָ, אֲלֵא תִדַּע כִּי "צַדִּיק הַוִּי" הַבָּכֵל דְּרַכְיוֹ
 וְחִסִּיד בְּכָל מַעֲשָׂיו" (תְּהִלִּים קמה, יז), אֲזִ תִּזְכֶּה לְלֵב אֱמֶת,
 לֵב חָלָל, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים קט, כב): "וְלִבִּי חָלָל
 בְּקִרְבִּי", שֶׁהֵדָם שֶׁבְּחָלָל הַשְּׂמָאֲלִי יִתְבַּטֵּל לְגַמְרִי, שֶׁשָּׂם
 הַיֵּצֶר הָרַע, וְיִזְכֶּה לְשַׁחֲטוֹ.

וְרַבֵּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ, שֶׁתְּמִיד צָרִיךְ לְהַחְזִיק בְּמִדַּת
 הַתִּשׁוּבָה, וְלֹא שִׁיף לומר: "חֲזַרְתִּי בְּתִשׁוּבָה", כְּפִי
 הַסִּסְמָא הַרוּוחַת הַיּוֹם: "אֲנִי בַּעַל תִּשׁוּבָה, שָׁלֵשׁ, אַרְבַּע

כבוד אלקי

קעז

וְחַמַּשׁ שָׁנִים" וְכוּ', אֵינן מִשְׁגַּג בְּזֶה, אֲלֵא כָּל שְׁעָה וְרִגַע צְרִיכִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי כִשְׂאָדָם אֹמֵר: "חֲטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי", אֲפֹלוּ אֵת זֶה אֵינֹו אֹמֵר בְּלֵב נְקִי, אֲלֵא גַם שֵׁם יֵשׁ לוֹ פְּנִיּוֹת, וְעָלְיוֹ נֹאמֵר (יִשְׁעִיָּה כט, יג): "בְּשִׁפְתָיו כִּבְדוּנִי", אֲבָל "וְלִבּוֹ רַחֵק מִמֶּנִּי", שְׂאִינוֹ מִתְכַּוֵּן בַּאֲמַת לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה. כִּי חֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית צְרִיכָה לִהְיוֹת לְשׁוֹב רַק אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂאִינוֹ רוֹצֵה שׁוּם דְּבָר זֹולַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ; וְעַל זֶה אֹמֵר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כ, ט): "כִּי מִי יֹאמֵר וְכוּ' טְהִרְתִּי מִחֲטָאתִי", אֵיךְ יָכוֹל אָדָם לֹמֵר שֶׁחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְאֲפֹלוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, שְׂזָכוּ לְ"כְבוֹד אֱלֹקֵי", הֵם תָּמִיד חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, פֶּן וְאוֹלֵי הַטָּעוֹ עֲצָמָם שֶׁחָשְׁבוּ שְׂזָכוּ לְכְבוֹד אֱלֹקֵי, וּפְתָאִם מִתְגַּלֶּה עֲלֵיהֶם אֹר יוֹתֵר חֲזָק, אֲזִי מִתְחִילִים לְהִתְבַּיֵּשׁ, כִּי "קָדָם חֲשַׁבְתִּי שְׂאֲנִי מִשִּׁיג כְּבוֹד אֱלֹקֵי, וְעַכְשָׁו אֲנִי רוֹאֵה שִׁישׁ לִי עוֹד הַרְבֵּה לְהִשְׁיג". וְלָכֵן גְּדוֹלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים חוֹזְרִים תָּמִיד בְּתִשׁוּבָה, וְעוֹשִׂים תִּשׁוּבָה עַל תִּשׁוּבָה, כִּי הֵם יוֹדְעִים, שֶׁכָּל זְמַן שְׂאָדָם חֵי עָלְיוֹ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה. וְזֶה סוּד הַתִּשׁוּבָה הָאֲמַתִּית, שֶׁתָּמִיד עוֹלָה מִמְדְּרָגָה לְמְדְּרָגָה, עַד שְׂזוֹכָה לְתִשׁוּבָה שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שְׁמִרְגִישׁ רַק רוֹחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אֵינֹו מִפְּסִיק, אֲלֵא רוֹצֵה לְעֹלוֹת עוֹד יוֹתֵר, כִּי כְבוֹד אֱלֹקִים, אֵינן לְזֶה סוּף וְגֵץ. וְלָכֵן הַצְּדִיקִים תָּמִיד בּוֹכִים וּמְבַכִּים

שמים וארץ: "רבוננו של עולם, אני כל-כף רחוק ממך, רבוננו של עולם, עדין איני רואה אותך", צדיקים שבאמת מסתכלים תמיד רק על שם הוי"ה, ואינם מסיחים דעת ממנו יתברך פרגע, ומקימים בשלמות (תהלים טז, ח): "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד", שתמיד מיחדים יחודים, אפלו בשעה שמדברים עם בני-אדם, הם בטלים לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ובפרט כשהם נמצאים לבדם בד' אמותיהם, הם שוכבים על הארץ בפשוט רגלים וידיים ובוכים: "רבוננו של עולם, אני רחוק ממך, איני מרגיש אותך", ותמיד מבכים לפניו יתברך על רחוקם ממנו, אלו הם הצדיקים האמתיים. מה שאין פן אלו שעדין לא זכו לזה — חושבים: "חזרתי בתשובה, אני הולך עם פפה לבנה, שתי פאות ארכות, אני קופץ וצוהל" וכו', ועושה ישות מהחזרה בתשובה, וכששואלים אותו: "מי אתה?" הוא עונה: "הלא אני חוזר בתשובה" וכו'. אשר באמת מה אתך?! היודע אתה מה זה חזרה בתשובה? לזרק עצמך על הארץ ולבכות בדמעות שלישי: "רבוננו של עולם, אני רוצה להכליל באין סוף ברוך הוא לגמרי, ואם עדין אני שומע כלבים נובחים, שאלו הם הרשעים האוררים המדברים עלי, סימן שעדין אני בזה העולם, אבל אני רוצה להגיע למדרגה כזו, שכבר איני שומע, לא את קול הכלבים הנובחים, ולא את הרשעים

המקרקרים", אשר זו מדרגת גדולי הצדיקים, אשר הם זכו ל"כבוד אלקי" כזה, שאצלם הכל צחוק, הינו אפלו שמבזים ומקללים אותם ומדברים עליהם כל דבר אסור, ואינם מגיבים כלל, רק תמיד בורחים יותר ויותר אליו יתברך, וכל זה כדגמת אדם ההולך בין חבורת כלבים, ונובחים עליו; הראיתם פעם שיעצור מישהו ויתחיל לדבר עם הכלבים?! הלא לבלתי שפוי יחשב. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהב"ן, חלק א', סימן ג'): אלו העזי פנים הם כדגמת כלבים, כמו שכתוב (ישעיה נו, יא): "והכלבים עזי נפש, לא ידעו שבעה"; כל הכלבים שנובחים עלינו, צריכים לשחק לעמתם, ולא להתפעל מהם. היודעים אתם מיהו הכלב? הס"מ, כי כן אומרים חכמינו הקדושים (עין ילקוט איוב תתק): בלשון יוגית קוראים לכלב: למ"ס — סמ"ל. ועל-כן אין צריכים להתיחס אליהם כלל. ומי שזוכה לכבוד אלקי, יכול לדעת מהכלבים הללו שנובחים עליו — מה קורה בזה העולם, כמאמר ז"ל (בבא קמא ס:): כלבים בוכים — מלאך המות בא לעיר, כלבים משחקים — אליהו הנביא בא לעיר; אם הצדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא רואה שאנשים מתחילים לבכות ולרטן וכו', סימן שחוששים ממנו כמו ממלאך המות, ואם הכלבים צוחקים ממנו, אזי סימן שאליהו הנביא מלוה אותו; ולכן אין לה זכות גדולה מזו, שאדם דבוק בהקדוש-

ברוך-הוא, וכלב נובח עליו, והוא צריך להיות בשמחה, כי ידע שאלהו הנביא מלנה אותו. ולכן כשאדם נכלל באין סוף ברוך הוא, ובא איזה רשע ארור טמא וצוחק עליו, אל יענה לו, אלא ידע שאלהו הנביא עומד לצדו, ואם יענה לו, יגרש את אלהו הנביא.

על אדם לדעת, שבחיים יש עליות וירידות; הנה שבתי בתשובה, וזכיתי למדרגות עליונות, אזי אינני צריך כבוד, כי הכבוד שיהיה להקדוש-ברוך-הוא, ולכן הצדיקים שכל-כף נכללים באין סוף ברוך הוא, אפלו שנותנים להם את הכבוד — הם שוחקים, כי דבוקים בו יתברך, ואומרים לפניו: "הנה לפניך נותנים כבוד", הינו שמעלים את הכבוד להקדוש-ברוך-הוא, ואלו האנשים שאינם מפירים את הצדיק חושבים: "איזה בעל גאון הוא", חס ושלום, ואינם יודעים שהצדיק נכלל באין סוף ברוך הוא, ואפלו מכבדים אותו, אינו נוטל את הכבוד אליו, אלא באותה שעה אומר להקדוש-ברוך-הוא: "זה הכבוד שלך, אני מגלה להם אותך, אני רק שליח, אני מוציא שליחותי בזה העולם". אלו האנשים שזוכים להגיע למדרגה כזו, הם עולים למעלה, וצריכים להיות 'בקי בהלכה', הינו שהיכן שהגיעו, צריכים לידע שיש עוד לעלות, ותמיד צריכים

כבוד אלקי

קפא

לחזור בתשובה, אבל לעתים נופלים גם-כן; כי אדם הוא חמר עב וגס, פה עוברים עליו צרות ויסורים מילדיו, מאשתו, מעצמו וכו', פה מעיקים לו החובות, פה מצרים לו אנשים, אבל עליו להיות 'בקי בשוב', הינו כשחוזר למטה, אסור לו להתיאש אפלו שנפל, וכשיש לו לאדם דרך התשובה הזו, אף פעם לא יפל. וזה מה שדוד המלך אומר (תהלים קלט): "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנגף", כל מי שרוצה לשוב בתשובה אמיתית, צריך לדעת, שכל מה שעולה למעלה, לא ישאר שם, אלא יעלה עוד ועוד. "סימתי תנ"ך, ששה סדרי משנה, סימתי ש"ס בבלי, ירושלמי, תוספתא, סימתי רמב"ם, טור ושלחן ערוך, סימתי כל הזוהר והתקונים, אסור לי לעצור, אלא להתחיל שוב ושוב, כי אין משג כזה לגמר, כל זמן שאני חי, עלי להתחיל עוד פעם, אין משג כזה שישגתי כבר אלקות, ואני משיג אלקות, אלא עלי לעלות עוד יותר", כי אינך יודע מה לפני עיניך. וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רנד): עיני האדם רואים דברים עליונים מאד, אף מחמת שהוא שבור ורצוץ, ורץ אחר כסף וכבוד, ומנבל את הפה, ומקלל ורב ומתקוטט, על-כן אינו רואה מאומה; אבל הצדיקים חוזים אלקות, רואים מלאכים, הצדיקים מסתכלים על האדם, ורואים כל מה שקורה עמו, אין יכולים להחביא מהצדיק מאום. אבל

הצדיק מסתיר עצמו, כי לא כל מה שרואים צריכים לומר, ולא כל מה שמפרסמים – רואים. וככל זה יש בידינו: מי שרואה – אינו מדבר, ומי שמדבר – אינו רואה. זה נקרא: "אם אסק שמים – שם אתה", אפלו שאני עולה לשמים, אני יודע שיש לעלות עוד יותר, ולהפך – אם אדם נופל ונכשל בעון, נפלת בשאול תחתית, נפלת למקום כזה, שעשית לעצמך תחנה בשאול, בבחינת: "אציע שאול" – שהצעת לה מטח שם, ומספן נפלת למדרגה נמוכה כזו, שאתה חושב שמפה לא תצא, אך לא ולא! אפלו שהגעפת למצב ירוד כזה, תדע ששם הקדוש-ברוך-הוא, כי אין משג כזה להתרחק ממנו יתברך. וזהו שצריכים להיות בקי ברצוא ובקי בשוב. בק"י – קי"ב, כמספר הוי"ה אלקים, פעמים הוי"ה אלקים – עולה דר"ף. וזה סוד התשובה, לילך בדרך הממצע, אף פעם לא להשבר, כשאני עולה למעלה, עלי לידע, שעדין לא השגתי מה שרציתי, וכשאני נופל למטה, צריך לידע שאסור להתיאש, ואני יכול לקום.

וזה סוד פגנת אלול (שיר השירים ו): אני ל'דודי ו'דודי ל', אני לדודי – זה רצוא, אני רוצה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ולא שום דבר אחר, ודודי לי – כשאני נופל, ונמצא במדרגה הכי תחתונה, עלי לידע

כבוד אלקי

קפג

— וְדוּדֵי לִי, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹרֵא אוֹתִי, רוֹצֵה לְשַׁמֵּעַ אֶת קוֹלִי, חֲפִיץ לְשָׁמַע אֵיךְ אֲנִי מְדַבֵּר אֵלָיו, וְאֵינִי מְתִיאֵשׁ, אַף שֶׁבֵּין כָּךְ אֲנִי מְקַבֵּל חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל: אָדָם — בְּסוּד: אֶל"ף דָּם. חֲבִית מְלֵאָה דָם וְכִרְפָּשׁוֹת. כְּשֶׁהוֹרְגִים אָדָם, כָּל הַדָּם יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, כִּי הַדָּם הוּא הַנְּפֶשׁ. אָדָם הוּא חֲבִית דָּם, שֶׁהַלְבִּישׁוּהָ בְּכוֹבַע, חֲלָצָה וּמַעִיל וְכוּ', אֲבָל אִם מְכַנִּיסִים אֶת הָא' בְּתוֹךְ הַדָּם, א' — א'לוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִזֶּה נַעֲשֶׂה אָדָם, וְלִכֵּן אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (יְבֻמוֹת סא.): אַתֶּם קְרוִיִּים אָדָם, וְאֵין אֲמוֹת הָעוֹלָם קְרוִיִּים אָדָם; גּוֹי אַרוּר טָמֵא, זוֹ חֲבִית מְסֻתּוֹבֶכֶת, לֹא-כֵן יְהוּדֵי יֵשׁ לוֹ רַמ"ח מַצּוֹת עֲשֵׂה וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה, וְהַכְּנִיס אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַדַּעַת שְׁלוֹ, זֶה נִקְרָא א' דָּם, אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּתוֹךְ הַדָּם, אֲזִי זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, שֶׁנַּעֲשֶׂה אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא; הֵינּוּ שָׂבָא לְגִלּוּי כְּזֶה, שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוּ זֶה אֱלֻקוֹת, וְהַכָּל לְבוֹשׁ לְגִבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְרוֹאֶה שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה הִיא פֶּסֶא כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי זוֹכֶה לְשִׁבֵת עַל הַפֶּסֶא, וְכַמְאַמְרֵם ז"ל (רש"י בְּרֵאשִׁית יז, כב): צְדִיקִים הֵם מְרַכְּבֵתוֹ שֶׁל מְקוֹם; שֶׁכְּבִיכּוֹל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹכֵב עֲלֵיהֶם, אֲשֶׁר זֶה סוּד הַחִירִיק, עַל-יְדֵי שֶׁאָדָם שׁוֹתֵק בְּעֵת שֶׁמְחַרְפִּים וּמְבַזִּים אוֹתוֹ, זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ בְּזִכּוּף דָּמוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא, שֶׁכָּל הָעוֹלָם זֶה פֶּסֶא לְאֱלֻקוֹתוֹ

יתברך, והארץ הדם רגליו, ונעשה על ידו יחוד בין
 חמה ללבנה, בין עולם הזה לעולם הבא, וזוהי
 להמשיך על עצמו את הנקדה העליונה שבתוך הא', כי
 א' מרפכת מו' באמצע, י' למעלה, וי' למטה, הו'
 באמצע זה הדרך שצריכים ללכת עליה, הי' למעלה
 — מדרגה של גלוי אלקות, נקדה עליונה, הי' למטה
 היא נקדה תחתונה, הינו שאפלו שנופלים למטה, צריך
 לידע שאסור להתיאש, כי גם שם נמצא הקדוש-ברוך-
 הוא, כי שני יודים עם ו' זה א', שזהו שם הוי"ה: שני
 יודים — עשרים, ו' — שש, וביתד — שם הוי"ה:
 כו', ואם מקשרים שמים וארץ, שם הוי"ה עם שם
 אדנ"י, עולה ביתד: צ"א. ואלו השני יודים — י'
 בהתחלה, וי' בסוף, ובאמצע ישנן שש אותיות:
 יאהדונה"י, ועל-ידי-זה נעשה הצרוף בין הוי"ה
 לאדנ"י, בין שמים לארץ. וזו מדרגת הצדיקים,
 שיכולים להסתובב בזה העולם, ואיש אינו מכירם,
 איזה תענוג זה, איזה "כבוד אלקי", כבוד כזה שאנו
 מאחלים לעצמנו שנוזפה להגיע אליו. אומר רבנו ז"ל,
 שיש רבי שנקרא משה, ויש תלמיד שנקרא יהושע, אם
 יש תלמיד בר דעת כיהושע, ובא לצדיק שנקרא משה,
 ומקבל ממנו, ומכניע עצמו אליו, יקבל אור אין סוף
 תמיד, אבל מספן מי שאינו זוכה, רק רחוק מכל זה,
 עליו רחמנות גדולה עד מאד.

כבוד אלקי

קפה

בא רבה בר בר חנה, וגלה לרבנו ז"ל סוד נפלא,
ואמר לו (בכא בתרא עג:): זמנא חדא הוה אזלינן
במדברא, וחזינן הני אנזי דשמייטין גדפיהו משמניהו,
וקא נגדי נחלי דמשחא מתותיהו, ואמינא להו: אית לי
מניכו חולקא לעלמא דאתי? חדא דליא לי אטמא,
וחדא דליא לי גדפא. כי אתאי לקמיה דרבי אלעזר,
אמר לי: עתידין ישראל לתן עליהם את הדין; הינו
פעם אחת הלכתי במדבר, וראיתי אנזים שנפלו
נוצותיהם מרב שומן, עד שיצא תחתם נחל של שמן,
אמרתי לאנזים הללו: יש לי מכם חלק בעלמא דאתי?
אזי אנו אחד הגביה את רגליו, ואנו אחד הגביה את
כנפיו; שהלך לחקר רבה בר בר חנה, במדה הטובה
של ענוה. הינו ישנו צדיק, שכלם מדברים עליו, אפלו
שלא ראו אותו, אף כל כלב נובח עליו. כמו שאומרים
חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה לא, סימן ט'): מדה רעה
יש בכלבים, כלב אחד נובח, וכל הפלבים נובחים
אחריו; ודבר זה רואים בחוש, אדם הולך ברחוב,
ועובר לעמתו כלב, ומתחיל לנבח עליו, ותכף נשמעות
נביחות של שאר כלבים מכל רוחות השמים; מילא,
הכלב הזה נובח, כי חושש מהאדם שחלף לידו, אבל
למה כל הפלבים האחרים השומעים את הנביחה —
נובחים גם כן?! אלא זו מדה רעה שיש בעיני פנים,
שהם הם בחינת כלבים, שאם עז פנים אחד מדבר על

הצדיק, מיד כל העזי פנים מצטרפים לדבורים, ומחרפים ומבזים את הצדיק, רחמנא לצלן, אף שכלל אינם מכירים את הצדיק. אבל הצדיק שוחק מכלם, כי יודע שאלו החרפות והבזיונות יעזרו לו להכלל באין סוף ברוך הוא, וזה יביאו למדרגות הכי עליונות, ושופע אצלו השומן, הינו כי יש לכל אחד בחינת "וישמן ישורון", אבל הבזיונות עוזרים לו לשבר את הגאות והישות. וזה לדאבונו, מה שקורה בדור הזה, שצדיק אמת הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, צריך לשמע שנוכלים וריקים, אנשי דלא מעלי, ידברו עליו, שבעלי עברות, פגומים, מחללי שבתות, אוכלי טרפות ונבלות, בועלי נדות וגויות וכו', יוציאו עליו שם רע, אוי לנו שפך עלתה בימינו! אבל הצדיק יושב ושותק, ידם וישתק, אזי זוכה לעולם הבא, ורואה רוחניות אלקות, עד שנעשה אחד מהבית-דין של מעלה, שיושב על הכסא, ודן את כלם. זו המדרגה הכי עליונה שאדם צריך לזכות להגיע אליה בזה העולם. אשרינו, שזכינו להתקרב לצדיק קדוש כזה כרבנו ז"ל, שמחדיר בנו אורות צחצחות כאלו, גלויים כאלו מהעולם הבא, עד שגם אנו קטגי הערך, נזכה להגיע למדרגות גבוהות כאלו. אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירשתנו!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!